

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 131/06-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla a zo sudcov Jána Auxta a Jána Lubyho v konaní o sťažnosti P. P., bytom D., zastúpeného advokátom JUDr. J. F., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. SI Cb 70/98, za účasti Okresného súdu Senica, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. SI Cb 70/98 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Senica p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. SI Cb 70/98 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. P. P. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Senica p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Senica je p o v i n n ý uhradiť P. P. trovy právneho zastúpenia v sume 6 825 Sk (slovom šesťtisícosemstodvadsaťpäť slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. F., B., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. II. ÚS 131/06 z 27. apríla 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. SI Cb 70/98 (pôvodne vedenom pred bývalým Okresným súdom Skalica pod sp. zn. Cb 70/98).

Zo sťažnosti, jej doplnenia a príloh vyplýva, že sťažovateľ je odporcom v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vedenom pred okresným súdom, ktoré začalo 13. marca 1998.

Sťažovateľ uviedol, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie právoplatne skončené ani napriek opakovaným sťažnostiam na priet'ahy v konaní adresovaným predsedovi okresného súdu.

V sťažnosti sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasne žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 60 000 Sk.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 1625/06 doručeným ústavnému súdu 18. apríla 2006, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V horeuvedenej veci uvádzam všetky procesné úkony vo veci, z ktorých je zrejmé, že prietahy v konaní vznikli z objektívnych príčin, keďže k nim došlo v čase, keď sa konanie viedlo na pôvodnom Okresnom súde v Skalici, kde bol dlhodobo poddimenzovaný stav sudcov, v ktorých fyzických silách nebolo možné zvládnuť tak vysoký počet napadnutých vecí. pričom sudkyňa vybavuje veci podľa nápadu. Vec prejednávajúca sudkyňa upozorňovala predsedníčku okresného súdu podľa § 30 ods. 4 z. č. 385/00 Z. z., že neprimeraný počet pridelených vecí jej neumožňuje vo veciach konať plynulo, tak ako aj v predmetnej veci Cb 70/98, čím hrozí, že nebude môcť byť vybavená bez ďalších prietáhov.

Prietahy vznikli aj zo strany odporcu, pretože mu nebolo možné doručovať zásielky, z tohto dôvodu boli pojednávania odročené, pretože ani manželka nevedela presne určiť dátum, kedy sa bude zdržiavať na území SR.

Súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 Zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o organizácii ÚS SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatí sťažnosti.

Vec napadla na OS Skalica dňa 13. 3. 1998.

Navrhovateľ bol súdnou tajomníčkou dňa 7. 4. 1998 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, ktorý zaplatil 27. 4. 1998.

Dňa 29. 4. 1998 bol vo veci vydaný platobný rozkaz, proti ktorému bol odporcom včas podaný odpor s odôvodnením, a doručené plnomocenstvo na zastupovanie odporcu advokátom JUDr. P.

Dňa 14. 12. 1998 bol do spisu na výzvu sudkyne založený neprávoplatný rozsudok

OS Skalica sp. zn. 2 T 30/98 z 26. 10. 1998, ktorým bol odporca uznaný vinným z trestného činu sprenevery.

Uznesením OS Skalica č. k. Cb 70/98-34 zo dňa 18. 12. 1998, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. 4. 1999 bolo konanie v tejto veci právoplatne prerušené do skončenia konania OS Skalica v sp. zn. 2 T 30/98.

V priebehu roka 1999 do októbra 2001 sudkyňou zisťované, v akom štádiu sa nachádza konanie vo veci sp. zn. 2 T 46/99, týkajúci sa konania v trestnej veci sprenevery, ktorej sa mal dopustiť odporca.

Dňa 5. 11. 2001 právna zástupkyňa navrhovateľa vyzvaná, aby opravila obchodné meno navrhovateľa v súlade s § 8 a 9 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Právna zástupkyňa 12. 12. 2001 oznámila, že navrhuje konať s fyzickou osobou - Ing. D. K. – E., miesto podnikania v podaní neuviedla.

Z výpisu z Obchodného registra OS Trnava súd zistil, že navrhovateľ je podnikateľ s bydliskom v ČR s dlhodobým pobytom na území SR.

Vo veci bol určený termín pojednávania na deň 13. 12. 2001. Na tento termín účastníci a ich zástupcovia predvolaní neboli, z dôvodu, že mienil vydať uznesenie o zastavení konania pre nesplňanie procesných podmienok na konanie. Spis na určený termín sudkyňi nebol predložený z dôvodu pochybenia kancelárie.

Nový termín bol určený na 3. 1. 2002, vyhlásené uznesenie, ktorým sa zrušuje uznesenie č. k. Cb 70/98-34 o prerušení konania, uznesenie, ktorým sa konanie zastavuje - založené na č. l. 49.

Proti uzneseniu OS Skalica č. k. Cb 70/98-49 z 3. 1. 2002 podala dňa 30. 4. 2002 odvolanie právna zástupkyňa navrhovateľa, namietajúc, že obchodné meno odporcu je v súlade s právnym poriadkom SR.

Kópia odvolania bola dňa 13. 5. 2002 zaslaná na písomné vyjadrenie právneho zástupcovi odporcu, lehota daná na vyjadrenie 10 dní, ktorý sa nevyjadril.

Dňa 27. 5. 2002 daný pokyn na vypracovanie predkladacej správy pre odvolací súd, ktorý spis prijal 5. 6. 2002.

Odvolací súd zrušil uznesenie OS Skalica uznesením č. k. 21 Cob 120/02-6 dňa 28. 6. 2002. Uložil prvostupňovému súdu vyzvať právnu zástupkyňu navrhovateľa na upresnenie návrhu o bydlisko navrhovateľa a po upresnení rozhodnúť o príslušnosti

súdob na konanie v prvom stupni.

Na výzvu súdu z 21. 10. 2002 právna zástupkyňa navrhovateľa podaním OS Skalica doručeným 11. 11. 2002 požadované oznámila.

Od tejto doby vykonala sudkyňa úkon až 11. 2. 2004, čo odôvodnila neprimeraným počtom vecí, ktoré napadli na OS Skalica. Neprimeraný počet bránil sudkyňu podľa jej vyjadrenia nielen v tejto veci, ale aj v iných konat' plynulo a bez zbytočných prietahov. Prietah vo veci uznala, má však za to, že nejde o prietah subjektívny z jej strany, ale zavinený neprimeraným počtom vecí pridelených mi na vybavenie na OS Skalica. Súčasne podala upozornenie podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., že neprimeraný počet pridelených vecí jej neumožňuje vo veciach konat' plynulo a aj vo veci sp. zn. SI-Cb 70/98 naďalej pre počet vecí, pridelených mi pred touto, hrozí, že nebude môcť byť vybavená bez ďalších prietahov. Veci vybavuje postupne, podľa ich nápadu.

Vo veci bol určený termín pojednávania na 4. 3. 2004, účastníci a zástupcovia prevzali predvolania okolo 13. 2. 2004.

Dňa 26. 2. 2004 požiadal o zmenu termínu pojednávania JUDr. P. - právny zástupca odporcu - založené na č. l. 73. V ospravedlnení uviedol neprítomnosť z vážnych rodinných dôvodov a podľa podania odporca nesúhlasil, aby súd pojednával bez účasti jeho advokáta.

Pojednávanie bolo odročené, určený termín pojednávania na 1. 4. 2004. Na predvolanie sa dostavili navrhovateľ, jeho právna zástupkyňa a právny zástupca odporcu. Odporca sa nedostavil, jeho právny zástupca predniesol, že s ním vôbec nie je v kontakte. Po prednesoch právnych zástupcov účastníkov - č. l. 77, z dôvodu, že neboli splnené podmienky na prejednanie veci - nebolo možné zistiť, že odporca bol riadne a včas predvolaný s dodržaním 5 dňovej lehoty na prípravu pojednávania, bolo pojednávanie odročené na termín 22. 4. 2004 s tým, že odporca bude predvolaný prostredníctvom Mestskej polície a doručené poučenie podľa § 120 ods. 4 O. s. p.

Dňa 1. 4. 2004 vyhotovená žiadosť v zmysle vyššie uvedeného.

Dňa 1. 4. 2004 žiadaná správa od Obvodného úradu S., odboru živnostenského, či mal odporca v čase od 22. 3. 1996 do 18. 7. 1997 vydané živnostenské oprávnenie, súdu doručené 13. 4. 2004.

Dňa 6. 4. 2004 MsP S. zásielka vrátená ako nedoručená s oznámením, že odporca sa v S. nezdržiava, oznámené, že sa zdržiava v obci D.

Právna zástupkyňa navrhovateľa podaním z 8. 4. 2004 navrhla pripustiť zmenu návrhu v časti úroku z omeškania.

Úpravou z 13. 4. 2004 zrušený termín pojednávania určený na 22. 4. 2004 a žiadané od Obce D. zistiť, či sa odporca zdržiava v obci. Obec D. podala správu 13. 4. 2004, že odporca sa zdržiava v obci - č. l. 100.

Sudkyni spis od apríla 2004 kanceláriou predložený v júni 2004.

Dňa 26. 7. 2004 bol určený termín pojednávania na 16. 9. 2004, na ktorom bolo vyhlásené uznesenie o pripustení zmeny návrhu v časti príslušenstva pohľadávky, bolo otvorené pojednávanie za účasti účastníkov a ich zástupcov, nariadené dokazovanie, vypočutý navrhovateľ a odporca, nariadené svedecké dokazovanie.

Dňa 13. 10. 2004 vypracované uznesenie vyšším súdnym úradníkom na zloženie preddavku na svedecké dokazovanie.

Uznesenie navrhovateľ neprevzal ani na jednej adrese uvedenej ako miesto podnikania alebo dlhodobého pobytu cudzinca, prevzal ho v marci 2005 na adrese trvalého pobytu v ČR.

Spis bol do marca 2005 u vyššieho súdneho úradníka z dôvodu doručovania uznesenia.

Dňa 4. 4. 2005 určený termín pojednávania na 15. 4. 2005, odporca volaný z dvoch adries D., časť V. aj z adresy miesta podnikania S., pod následkom predvedenia políciou podľa § 52 O. s. p.

Na pojednávanie sa v deň 15. 4. 2005 dostavila okrem právnych zástupcov účastníkov aj Z. P., manželka odporcu, predvolaná ako svedkyňa, ktorá uviedla, že odporca jej manžel je zamestnaný ako vodič medzinárodnej kamiónovej prepravy u zamestnávateľa so sídlom v ČR, ktorého presne nevedela označiť, uviedla, že odporca sa bude zdržiavať na území SR v júli 2005.

Poštové zásielky, ktorými bol odporca prevolávaný na termín 15. 4. 2005 sa vrátili ako nevyzdvihnuté v odbernej lehote.

Na pojednávaní dňa 15. 4. 2005 bol určený termín pojednávania na 26. 7. 2005.

V tento určený termín pojednávania bez uvedenia dôvodu ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní právny zástupca odporcu JUDr. P., vypovedaná plná moc na zastupovanie na č. l. 134.

Na pojednávanie 26. 7. 2005 sa dostavil JUDr. M. P., poverený na zastupovanie odporcu advokátom odporcu JUDr. J. F. - č. l. 120 a 121.

Na pojednávani dňa 26. 7. 2005 navrhli účastníci a ich zástupcovia pojednávanie odročiť za účelom mimosúdnej pokonávky, pojednávanie bolo odročené na deň 2. 8. 2005, predvolaná svedkyňa Z. P. s výhradou, že jej účasť nie je nutná, ak sa účastníci dohodnú a návrh navrhovateľ zoberie späť.

Dňa 2. 8. 2005 sa za účasti navrhovateľa, odporcu a právnych zástupcov uskutočnilo pojednávanie, súd pokračoval v dokazovaní výsluchom odporcu na dôkaz a svedeckou výpoveďou Z. P., zástupcovia účastníkov navrhli pokračovať v dokazovaní vykonaním dôkazov, označených na č. l. 138, návrhy doplnené písomne - č. l. 140.

Dňa 19. 9. 2005 bol daný pokyn na pripojenie trestného spisu OS Skalica 2 T 46/99 a žiadané listinné dôkazy podľa návrhu zástupcov účastníkov - č. l. 144 - 148.

Dňa 10. 10. 2005 zástupca odporcu žiadal o podanie informácie o veci.

Dňa 28. 9. 2005 pripojený trestný spis.

Dňa 7. 12. 2005 urgencia zo strany zástupcu odporcu a žiadosť o konanie vo veci.

Dňa 12. 12. 2005 vytyčený termín pojednávania na deň 28. 12. 2005, pokračované v dokazovaní, zo spisu SI – 2 T 46/99 zistené, že sa v nej nenachádza originál mandátnej zmluvy, ktorý na pojednávani navrhla predložiť zástupkyňa navrhovateľa na zistenie pravosti podpisu navrhovateľa, zástupca odporcu navrhol pokračovať v konaní svedeckými výpoveďami svedkov - č. l. 156, prijaté uznesenie, že sa pojednávanie odročuje na neurčito, vzhľadom na počet navrhovaných svedkov a návrh na vykonanie kontrolného znaleckého posudku som považovala za dôvodné vyzvať účastníkov na zloženie preddavku na znalecké dokazovanie.

Dňa 16. 1. 2006 daná úprava na vypracovanie uznesení, ktorými bolo účastníkom uložené zložiť preddavok na svedecké dokazovanie.

Preddavok zložil navrhovateľ, podľa záznamu z č. l. 163 dňa 3. 3. 2006.

Odporca si neprevzal uznesenie, pošta vrátila zásielku 7. 3. 2006 ako nedoručenú, zásielka bola uložená na pošte do 3. 3. 2006.“

Ústavný súd zo súvisiaceho súdneho spisu zistil v zásade rovnaké skutočnosti ako vo svojom vyjadrení uviedol okresný súd.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania

postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby zabezpečil splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prejednáwanej veci.

1. Predmetom konania na okresnom súde je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom sťažovateľ je v tomto konaní v procesnom postavení odporcu. Vzhľadom na nutnosť skúmania pravosti podpisu na zmluve uzavretej medzi navrhovateľom a sťažovateľom znaleckým, resp. doplňujúcim dokazovaním možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Touto zložitou však nemožno ospravedlniť nečinnosť a neefektívnosť postupu okresného súdu v konaní podľa vyhodnotenia uvedeného v ďalšej časti tohto nálezu. Preskúmané konanie nie je podľa názoru ústavného súdu po právnej stránke zložitú, pretože výklad a používanie právnej úpravy sú stabilizované v judikatúre všeobecných súdov.

2. Ďalším kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania. Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti okrem iného uviedol, že *„Priet'ahy vznikli aj zo strany odporcu, pretože mu nebolo možné doručovať zásielky, z tohto dôvodu*

boli pojednávania odročené, pretože ani manželka nevedela presne určiť dátum, kedy sa bude zdržiavať na území SR“. Uvedené tvrdenie okresného súdu vyhodnotil ústavný súd ako čiastočne opodstatnené, pričom namietané správanie odporcu podľa názoru ústavného súdu len v malej miere prispelo k predĺženiu konania. Sťažovateľ je v konaní riadne zastúpený advokátom, a navyše sťažovateľ na pojednávaní uskutočnenom 2. augusta 2005, kde bol vo veci vypočutý ako svedok, oznámil konajúcemu súdu, že v prípade, ak sa bude v čase nasledujúcich pojednávanií nachádzať v zahraničí, je možné pojednávať vo veci aj bez jeho účasti iba za prítomnosti jeho právneho zástupcu.

Iné skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s predĺžením konania, ústavný súd nezistil.

3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, ústavný súd prihliadal na ustanovenie § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Ako neefektívnosť postupu okresného súdu v konaní vyhodnotil ústavný súd tú skutočnosť, že uznesenie okresného súdu z 3. januára 2002, ktorým okrem iného okresný súd konanie vo veci zastavil, bolo uznesením Krajského súdu v Trnave z 28. júna 2002 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie okresnému súdu s odôvodnením, že *„... rozhodnutie v tomto smere náležite neodôvodnil, preto jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné. Navyiac, v prípade, že bol toho názoru, že na prejednanie veci nemá vecnú príslušnosť, mal postupovať podľa § 104a ods. 2 O. s. p. a bez rozhodnutia mal postúpiť vec príslušnému súdu“.* Okresný súd bol v konaní aj nečinný, a to v období od 21. októbra 2002, keď vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľa, aby pod hrozbou zastavenia konania doplnila návrh o náležitosti podľa § 79 ods. 1 OSP, do 11. februára 2004, keď okresný súd nariadil termín pojednávania na 4. marec 2004. Vo vyjadrení k sťažnosti v súvislosti s nečinnosťou v konaní okresný súd okrem iného poukázal na *„neprimeraný počet vecí, ktoré napadli na OS Skalica“*, pričom ďalej uviedol, že *„Neprimeraný počet bránil sudkyňu podľa jej vyjadrenia nielen v tejto veci, ale aj v iných konaní plynulo a bez zbytočných prietahov. Prietah vo veci uznala, má však za to, že nejde o prietah subjektívny z jej strany, ale zavinený neprimeraným počtom vecí...“.* Vo vyjadrení

okresného súdu sa ďalej uvádza, že sudkyňa súčasne podala upozornenie „... podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z., že neprimeraný počet pridelených vecí jej neumožňuje vo veciach konať plynulo a aj vo veci sp. zn. SI - Cb 70/98, (...) hrozí, že nebude môcť byť vybavená bez ďalších prietahov“.

Ústavný súd nemohol akceptovať uvedenú obranu okresného súdu spočívajúcu v poukazovaní na vysoký nápad vecí a personálne problémy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní. Ústavný súd poznamenáva, že nie je možné v žiadnom prípade prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd.

Čo sa týka námietky sťažovateľa, že okresný súd neprípustne opakuje vykonávanie dôkazov, ktoré už prebehlo v súvisiacom trestnom konaní, ústavný súd konštatuje, že sa detailnejšie nezaoberal postupom súdu pri hodnotení dôkazov, najmä pokiaľ ide o nariadovanie opakovaných a kontrolných znaleckých dokazovaní, rešpektujúc skutočnosť, že hodnotenie dôkazov je podľa § 132 OSP výlučnou záležitosťou všeobecných súdov. Je pravdou, že napadnuté konanie, ktoré začalo 13. marca 1998, nebolo dosiaľ po viac ako 8 rokoch právoplatne skončené, avšak ústavný súd pri komplexnom posudzovaní veci bral do úvahy aj to, že konanie bolo takmer 3 roky prerušené z dôvodu, že bolo nutné počkať na výsledok s vecou súvisiaceho trestného konania, pričom účastníci prerušenie napadnutého konania nenamietali.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. SI Cb 70/98 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia v sume 60 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

V tomto prípade pri jeho priznaní ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. SI Cb 70/98, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 40 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. F. Ústavný súd pri rozhodovaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2005, ktorá bola 16 381 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 2 730 Sk, t. j. spolu 5 460 Sk. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 citovanej vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu 2 x 164 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky) boli priznané v celkovej sume 6 825 Sk.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006

